

Anmeldelser

I denne udgave af Sygeplejersken anmeldes bøgerne "Miraklet på Blegdammen - Polioepidemien i 1952" og "Forestillingsevnen hos børn og unge med autisme – udfordringer og indsatser" samt to podcasts: "Nr. 8 - Covid-19 - Oplæring, arbejde og angst" og "Nr.9 - Covid-19 - Intet er som før"

Sygeplejersken 2021 ; (6): 56-58. Anmeldelser

Hver gang en epidemi rammer os, lærer vi noget

Henriette Bendix og Preben Lund
Miraklet på Blegdammen – Polioepidemien i 1952
Frydenlund 2020, 176 sider – 299,95 kr.

I en tid med pandemi er det interessant at læse om polioepidemien 1952 og 1953. Nogle år senere, i 1955, var der udviklet en vaccine.

Hver gang en epidemi rammer os, lærer vi noget, ikke bare om vacciner, vaccinationer og immunitet, men om mennesker og samfund. Fra denne bog lærer vi også en måde at skrive om sygdom på, der inddrager mange perspektiver.

Vi får også et blik på os selv som sygeplejersker, der både kan være søde og skrappe. Polio er en virusinfektion, der går til centralnervesystemet via tarmene, der var blevet inficeret af fødevarer eller vand.

Mange polioramte – flest børn i epidemien i 1950'erne – fik lammelser i arme og ben, og nogle kunne ikke trække vejret, fordi brystmuskulaturen var lammet. Flere har levet deres liv med følger efter sygdommen, der i folkemunde hed børnelammelse.

Der er stadig overlevende her 70 år efter epidemien, mennesker som har haft sygdommen og deres familier. Forfatterne har indsamlet personlige beretninger fra overlevende, søskende og forældre.

Vi følger indlæggelser gennem barnets sansning og oplevelser, familier, sygeplejersker, læger og lægestuderende. Det blev på Blegdammen, at poliopatienterne blev samlet, og det var her, der blev udviklet pleje, omsorg og nye metoder til at undgå, at børnene døde.

Blegdamshospitalet var bygget som pavilloner, så det var muligt at isolere de forskellige smitsomme sygdomme fra hinanden. Efterbehandling og genoptræning foregik i Hald og på Hornbæk Kurbad.

De, der ikke kunne trække vejret, blev lagt i en jernlunge, en tankrespirator, der er den ældste form for respirator.

Fra medicinsk perspektiv fortælles fakta om sygdommen poliomyelitis, om introduktion af trakeotomi, indgift af muskelafslappende medicin til disse børn og ikke mindst ventilering.

Før denne behandling døde ni ud af 10, bagefter faldt dødeligheden fra 80 til 20 pct.

To af de lægestuderende, som gjorde en stor indsats som ventilatører, har bidraget til bogen med beretningen om, hvordan de oplevede at sidde ved børnene, og hvordan det siden er gået dem.

De voksnes perspektiv følger vi også med de muligheder og begrænsninger, som sygdommen medførte. Igen er formen personlige, vedkommende beretninger.

Beretningerne afbrydes af et kapitel om poliomyelitis historie, smitteveje og smittekilder samt datidens refleksioner over udbredelse, samfundssammenhænge og overlevelse.

Polioforeningen har haft en stor rolle i at støtte og styrke indsatsen med at bekæmpe epidemien og udbrede vaccinationsprogrammet – det ses i denne jubilæumsbog.

Selvom sygdommen synes overstået, kan der opstå senfølger: postpoliosyndrom, som ca. 5.000 mennesker i Danmark lever med. I PolioForeningen arbejdes videre med dette endnu ret uudforskede felt.

Få unge/voksne blev smittet med polio. Men det blev Holger Kallehauge, der som dommer og fra kørestol førte en stædig indsats for poliopatienter, deres vilkår og forening.

Det er en livsbekræftende bog midt i en tid med uvished og begrænsninger.

Marianne Mahler, sygeplejerske, Dr PH

Enkel tekst og konkrete eksempler er vellykket

Anne Vibeke Fleischer & Käte From

Forestillingsevnen hos børn og unge med autisme – udfordringer og indsatser

Dansk Psykologisk Forlag, 168 sider – 259,95 kr.(vejl.)

Forestillingsevnen eller evnen til at forestille sig noget danner udgangspunkt for vores handlinger.

Vi benytter hele tiden evnen til at forestille os ting, handlinger og følelser.

Vi sætter dem sammen i en indre forestilling og afprøver, om det vil være hensigtsmæssigt, før vi handler.

En proces, der går lynhurtigt for de fleste, men hvad nu hvis evnen til at danne forestillinger er mangelfuld?

Børn med autisme er forskellige ligesom andre børn, men de har alle vanskeligheder med at forstå og kommunikere i sociale situationer og

et stor behov for forudsigelighed.

En grundlæggende årsag til disse vanskeligheder er en mangelfuld evne til at danne sig indre forestillinger om den ydre verden.

Formålet med bogen er på en let og enkel måde at præsentere viden om de neuropsykologiske vanskeligheder, som børn med autisme har, og at hjælpe de voksne til at forstå og støtte udviklingen hos det enkelte barn.

Via denne enkle tekst og mange konkrete eksempler lykkes det forfatterne at gøre et emne forståeligt, der ellers kan være svært tilgængeligt, og at inspirere læseren til egne handlemuligheder.

I det daglige arbejde møder sygeplejersker mennesker med autisme, og bogen kan være til stor inspiration og støtte i forståelse af og samarbejdet med denne gruppe sårbare borgere, uanset deres alder.

Sanne Lemcke, klinisk sygeplejespecialist, ph.d., Børne- og Ungdomspsykiatrisk Afdeling, Aarhus Universitetshospital, Psykiatrien

At deltage i covid-19-beredskabet påvirker familielivet

Sygeplejersken podcast
No. 8 - Covid-19: Oplæring, arbejde og angst
27. december 2020

Denne podcast skildrer bl.a. en gruppe sygeplejerskers personlige overvejelser og oplevelser i forbindelse med at indgå i covid-19-beredskabet på Hvidovre Hospital.

Podcasten er velproduceret og vanvittig relevant lytning for de mennesker, der negligerer covid-19-pandemiens aftryk på det danske sundhedsvæsen.

Fortællingerne skaber et virkelighedstro øjebliks-billede om udfordrende arbejdsforhold og bevidstheden om den høje smitterisiko, der forbindes med arbejdet i covid-19-beredskabet.

Podcasten tager desuden fat på centrale aspekter vedrørende sygeplejerskernes angst og gengiver, hvordan det er at have covid-19 så tæt inde på livet, at det også påvirker familien.

Som lytter får jeg en klar oplevelse af, at podcasten lægger op til politisk og etisk debat vedrørende frivilligheden ved at indgå i et beredskab, hvor hospitalets afdelinger pålægges at udpege et bestemt antal sygeplejersker.

Jeg er enig i, at dette er et organisatorisk dilemma, der med fordel kan tages op i sundhedsvæsnets fremtidige håndtering af en pandemi.

Men jeg kan ikke lade være med at tænke, at vi lige nu og her burde fokusere på, hvordan vi bedst muligt opkvalificerer de læger og sygeplejersker som – frivilligt eller ej – skal indgå i beredskabet for at holde Danmark i live.

Podcasten peger på, hvordan danske sygeplejersker fortsat oplever angst og en følelse af faglig utilstrækkelighed, når de indrulleres i covid-19-beredskabet.

Dét på trods af at den indsamlede viden om pleje og behandling af patienten med covid-19 i høj grad gør det muligt at forberede det nye personale.

Som forsker og simulatorinstruktør for covid-19-beredskabet i Region Midtjylland er det mit håb, at podcasten kan være endnu en påmindelse om at sætte fokus på et altoverskyggende behov for praksisnær/grundig/behovstiltrettet uddannelse af de fagprofessionelle, der aktiveres i pandemiberedskabet.

Neel Toxvig, udviklingssygeplejerske, cand.scient.san.

Plastic mod plastic frem for berøring

Sygeplejersken podcast
No. 9 - Covid-19: Intet er som før
2. februar 2020

Vi følger afdelingssygeplejerske Grethe Bendixen, Bispebjerg Hospital, Akut- og Intensivafdelingen, på en udstilling på SMK med titlen 'Intet er som før'.

Den består af 25 værker fra den faste udstilling, som illustrerer, hvordan pandemier gennem tiden har sat spor i kunsten.

I podcasten har Grethe Bendixen tre nedslag i udstillingen og reflekterer over ligheder og forskelle fra det, værkerne skildrer, og den virkelighed, som er de alvorligt syge covid-patienters på afdelingen, hvor Grethe Bendixen arbejder.

Første stop er et billede af en ung mand, som er dødeligt syg af TB. Tæring, som det også kaldtes, fordi man blev tæret indefra.

Covid-patienter kan have samme følelse, når de kæmper med at få luft og mærker, at livet bliver suget ud af dem.

Den unge mand sidder ensom i rummet. Ensom er også covid-patienterne, som er isolerede fra omverdenen og fra deres pårørendes nærvær.

Et andet nedslag er den knælende Afrodite, som varmes af en barnehånd.

Den varme hånd og hud mod hud er for covid-patienter erstattet af plastik mod plastik.

En berøring af en pårørende ses med covid-øjne ikke som en berøring, men som en mulig smitterisiko.

"Hvad mon det betyder for patienterne?" tænker Bendixen højt. Hun formår at formidle sygepleje og refleksioner over det, hun ser.

Klogt og indlevende.

Hanne Lindhardt, sundhedsplejerske, MSA.

Kort nyt om bøger v/Jette Bagh, cand.cur., fagredaktør Sygeplejersken og Fag&Forskning

Louise Rindel Gudbergsen i samarbejde med Mette Bender

Suveræn fordøjelse. Slip for oppustet mave, inflammation og træthed

Gyldendal 2021, 225 sider – 189,95 kr. (vejl.)

"Al sygdom begynder i tarmen," fastslår den græske læge Hippocrates, født 460 år før Kristi fødsel.

Det er udgangspunktet for bogen, som er skrevet af Louise Rindel Gudbergsen, praktiserende læge og uddannet i funktionel medicin. Det betyder, at "Forståelsen af helbredet baserer sig på den opfattelse, at når du er syg, er du i en form for minus".

Bogens ærinde er naturligvis, at læseren skal bevæge sig imod plus.

Det sker gennem fire dele: Forståelse af fordøjelsen, selvtest, anbefalinger vedrørende kosttilskud fulgt op af kostomlægning kaldet seks-ugers kuren.

Bogen afsluttes med opskrifter, alle startende med et plusord.

F.eks. mavevenligt kernebrød, lykkeskabende scones med safran og tarmhelende bouillon. Det samlede resultat er suveræn fordøjelse.

Matthew Oldham og Tony Neal

Bog & Puslespil. Lær om kroppen

Gads Børnebøger 2021

Bog på 24 sider og puslespil med 100 brikker – 179,95 kr. (vejl.)

En bog, som børn og voksne kan læse sammen og tale om undervejs.

Et puslespil som kan lægges før eller efter læsningen. Idéen er god, men sproget er lidt spøjst nogle steder.

”Kroppens opbygning” hedder et afsnit f.eks. Men hvis den voksne er vant til at omgås børn, kan man nok finde på noget dækkende, som barnet forstår.

Men hvilken aldersklasse henvender den fine æske sig til?

Forlagets hjemmeside afslører, at målgruppen er de 4-5-årige, men det burde stå på emballagen, så en eventuel køber hurtigt kan orientere sig.

Men en hyggelig og oplysende ting at få i fødselsdagsgave, hvis en iPad eller en mobiltelefon er for dyr – eller udsolgt.

Line Ullmann

Sådan siger du nej på jobbet – uden skyld, skuffelser og sure miner

Frydenlund 2021, 176 sider – 269 kr.

Fem konkrete strategier til den person, som har svært ved at sige nej, når nye opgaver lander på bordet, kolleger ønsker at forstyrre, eller samarbejdspartnere ikke prioriterer og overholder deres aftaler, så andre må overtage deres arbejde.

Assertiv kommunikation er løsningen. En forklaring på hvad det er, bliver eksemplificeret gennem bænketoden.

Man kan befinde sig over, under eller på bænken i sin kommunikation med andre mennesker.

Det handler om at blive siddende på bænken, hvis et nej skal blive hørt og respekteret.

De fem strategier er gennemgående i bogen, og de bliver behandlet grundigt med mange eksempler.

”Husk at du ikke kan pakke andre ind i bobleplast eller skærme dem mod, at de oplever skuffelser” lyder det et sted.

Mod er derfor nødvendigt for et nej-sigende menneske in spe.

Emneord:

Litteratur